Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 1475

Incipit Iohelis propheta

urn:nbn:de:bsz:31-313543

Visual Library

Explicit Oſee. Incipit Johelis propheta.

Erbū domini qd
factum eſt ad io/
hel filium Fatuel.
Audite h̄ ſenes:
et auribꝰ percipite
omnes habitato
res terre. Si fac/
tum eſt iſtud ī di
ebus veſtrꝭ: aut
in diebus patruꝫ
veſtrorꝫ. Super hoc filijs vr̄is narrate: et filij
veſtri filijs ſuis: et filij eorꝫ generacōe altere.
Reſiduum eruce comedit locuſta: ⁊ reſiduum
locuſte comedit brucus: et reſiduū bruci come
dit rubigo. Expergiſcimini ebrij: flete et vlu/
late omnes qui bibitꝭ vinuꝫ in dulcedine: qm̄
perijt ab ore veſtro. Gens em̄ aſcendet ſuper
terrā meaꝫ: fortꝭ et innumerabilis. Dētes eiꝰ
vt dentes leonis: ⁊ molares eius vt catuli le
onis. Poſuit vineam meā in deſertū: et ficuꝫ
meam decorticauit. Nudans ſpoliauit eā et ꝓ
iecit: albi facti ſūt rami eius. Plāge quaſi vir
go accincta ſacco: ſuper virum pubertatꝭ tue:
Perijt ſacrificium ⁊ libacio de domo dn̄i: luxe
runt ſacerdotes miniſtri dn̄i. Depopulata eſt
regio: luxit humꝰ: quoniam deuaſtatū ē triti
cum. Confuſū eſt vinuꝫ: elanguit oleū. Cōfu
ſi ſunt agricole: vlulauerūt vinitores ſup fru
mento vino et ordeo: quia perijt meſſis agri.
Vinea cōfuſa ē: et ficus elanguit. Malogranatū
et palma et malum et oīa ligna agri aruerūt:
quia cōfuſum eſt gaudiū a filijs hominū. Ac
cingite vos et plangite ſacerdotes: vlulate mi
niſtri altaris. Ingredimini: cubate ī ſacco mi
niſtri dei mei: qm̄ interijt de domo dei vr̄i ſacri
ficium et libacio. Sanctificate ieiuniū: vocate ce/
tum: cōgregate ſenes omnes habitatores ter
re in domū dei vr̄i: ⁊ clamate ad dn̄m. A a a di
ei: quia ꝓpe eſt dies dn̄i: et q̄ſi vaſtitas a potē
te veniet. Nunquid non corā oculis vr̄is alimē
ta perierunt: de domo dei veſtri leticia et exul/
tacio? Conputruerunt iumenta ī ſtercore ſuo
Demolita ſunt horrea: diſſipate ſūt apothece:
quoniam cōfuſum eſt triticū. Quid ingemuit
animal: mugierunt greges armētiꝫ Quia nō
eſt paſcua eis. Sed et greges pecorꝫ diſperi
erunt. Ad te clamabo domine: quia ignis co
medit ſpecioſa deſerti: et flāma ſuccēdit omia
ligna regionis. Sed et beſtie agri q̄ſi area ſiti
ens ymbrē: ſuſpexerūt ad te. Quoniā exſiccati
ſunt fontes aquarum: ⁊ ignis deuorauit ſpe
cioſa deſerti.

Capitulum ij.

Anite tuba in ſyon: vlulate in mō
te ſancto meo. Conturbentur om
nes habitatores terre quia venit
dies domini: quia ꝓpe eſt dies te/
nebrarum et caliginis: dies nubis et turbinis.
Quaſi mane expanſum ſuper montes: popu
lus multus et fortis. Similis non fuit ei a pri
cipio: ⁊ poſt eum non erit vſq; in annos gene
racionis et generacōis. Ante faciē eius ignis
vorans: et poſt eum exurens flāma. Quaſi or
tus voluptatꝭ terra coram eo: ⁊ poſt eum ſo/
litudo deſerti: neq; ē q̄ effugiat eū. Quaſi aſpec
tus equoruꝫ aſpectꝰ eorꝫ: ⁊ q̄ſi equites ſic currēt
Sicut ſonitꝰ quadrigarū ſup capita montium
exiliēt: ſicut ſonitus flamme ignis deuorantꝭ
ſtipulā: velut populus fortꝭ ꝑparatꝰ ad ꝓlium
A facie eius cruciabūtur populi: omnes vul
tus redigentur in ollam. Sicut fortes currēt:
q̄ſi viri bellatores aſcendēt murū. Viri ī vijs
ſuis gradientur et non declinabūt a ſemitꝭ ſuis
Vnuſquiſq; fratrem ſuum nō coartabit: ſin
guli in calle ſuo ambulabūt. Sed et per fene/
ſtras cadēt: et non demolientꝛ. Vrbem ingredi
entꝛ: in muro currēt. Domos cōſcendēt: per fe
neſtras intrabūt quaſi fur. A facie eius cōtre
muit terra: moti ſunt celi: Sol et luna obtene
brati ſunt: et ſtelle retraxerūt ſplendorē ſuum
Et dn̄s dedit vocem ſuam ante faciem exerci
tus ſui: quia multa ſunt nimis caſtra eiꝰ: quia
forcia et facientia verbum eius. Magnꝰ em̄ di
es domini: et terribilis valde. Et q̄s ſuſtinebit
eumꝫ Nūc ergo dicit dn̄s. Cōuertimini ad me
in toto corde veſtro ī ieiunio et fletu et in planc
tu: et ſcindite corda veſtra et nō veſtimenta ve
ſtra. Et conuertimini ad dominuꝫ deum vr̄m:
quia benignꝰ et miſericors eſt: paciens et mul
te miſericordie ⁊ preſtabilis ſup malicia. Quis
ſcit ſi conuertatur et ignoſcat deꝰ: et relinquat
poſt ſe benedictionemꝫ Sacrificium et libamē
domino deo noſtro. Canite tuba in ſyon:
ſāctificate ieiunium vocate cetum: congregate

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

populum ſanctificate eccleſiam: coadunate ſe
nes congregate paruulos et ſugentes vbera.
Egrediatur ſponſus de cubili ſuo: et ſponſa de
thalamo ſuo. Inter veſtibulum et altare plo
rabũt ſacerdotes miniſtri domini et dicẽt Par
ce dñe parce populo tuo: et ne des hereditatẽ
tuam in opprobrium: vt dominentꝰ eis nacio
nes. Quare dicunt i populis vbi eſt deus eo
rum. Zelatꝰ eſt dñs terram ſuam: et pepercit
populo ſuo. Et reſpõdit dñs: et dixit populo
ſuo. Ecce ego mittã vobis frumentum et vi
num et oleum: et replebimini in eis: et nõ dabo
vos vltra opprobrium in gẽtibꝫ. Et eũ qui ab
aquilone eſt procul faciam a vobis: et expellã
eum in terram inuiam et deſertam. Faciẽ eiꝰ
contra mare orientale: et extremum eiꝰ vſqꝫ
ad mare nouiſſimum: et aſcẽdet fetor eius. Et
aſcendet putredo eius: quia ſuperbe egit. No
li timere terra: exulta et letare: quoniam mag
nificauit dñs vt faceret. Nolite timere anima
lia regionis: quia germinauerũt ſpecioſa deſerti
Quia lignum attulit fructum ſuũ: ficus et vi
nea dederũt virtutẽ ſuam. Et filie ſyon exulta
te et letamini in domino deo veſtro: quia dedit
vobis doctorem iuſticie: et deſcendere faciet do
minus ad vos ymbrẽ matutinum et ſerotinum
ſicut in principio. Et implebuntur aree frumen
to: et redundabunt torcularia vino et oleo Et
reddam vobis annos quos comedit locuſta
bruchus et rubigo et eruca: fortitudo mea mag
na quam miſi in vos. Et comedetis veſcẽtes et ſa
turabimini: et laudabitis nomẽ dñi dei vr̃i q fe
cit mirabilia vobiſcũ. Et nõ confundetur populꝰ
meus in ſempiternũ: ⁊ ſcietis quia i medio iſra
hel ego ſum. Et ego dñs deꝰ veſter: et non eſt
amplius: et non confundetur populꝰ meꝰ i eter
num. Et erit: poſt hec effundam de ſpiritu meo
ſuper omnẽ carnem: et prophetabũt filij vr̃i ⁊ fi
lie veſtre. Senes veſtri ſomnia ſomniabunt:
et iuuenes veſtri viſiões videbũt. Sed et ſup
ſeruos meos et ancillas in diebꝫ illis effundã
ſpiritum meum: et dabo prodigia in celo ⁊ i ter
ra ſanguinem et ignem et vaporẽ fumi. Sol
cõuertetur in tenebras ⁊ luna i ſãguinẽ: añquam
veniat dies dñi magnꝰ et horribilis. Et erit:
oĩs qui inuocauerit nomẽ dñi ſaluꝰ erit: quia
in mõte ſyon et in iheruſalẽ erit ſaluacõ ſicut
dixit dñs: et in reſiduis quos dñs vocauerit.

Capitulum iii.

Quia ecce in diebꝫ illis et in tẽpore
illo cum conuertero captiuitatem
iuda et iheruſalem: congregabo om
nes gentes: et deducam eas in val
lem ioſaphat et diſceptabo cum eis ibi ſup po
pulo meo ⁊ hereditate mea iſrahel quos diſperſe
runt in nacionibꝫ: et terram meam diuiſerunt
et ſuper populũ meũ miſerũt ſortem. Et poſuerũt
puerum in proſtibulum: et puellam vendide
rũt pro vino vt biberũt. Verũ quid michi et vo
bis tyrus et ſydõ ⁊ omnis terminꝰ paleſtino
rum? Nũquid vlcionem vos reddetis michi?
Et ſi vlciſcemini vos contra me: cito velociter
reddã viciſſitudinẽ vobis ſup caput veſtrũ Ar
gentũ enĩ meũ et aurũ tuliſtis: et deſiderabilia
mea et pulcerrima intuliſtis i delubra vr̃a. Et
filios iuda et filios iherlin vẽdidiſtis filijs gre
corum: vt lõge faceretis eos de finibꝫ ſuis. Ecce
ego ſuſcitabo eos de loco i quo vẽdidiſtis eos:
et cõuertam retribucõem vr̃am i caput veſtrũ
Et vendam filios vr̃os et filias vr̃as in ma
nibꝫ filiorum iuda: et venũdabũt eos ſabeis gẽ
ti lõginque: quia dñs locutus eſt. Clamate hoc in
gẽtibꝫ: ſanctificate bellum: ſuſcitate robuſtos.
Aſcendãt accedãt: oĩs viri bellatores. Cõci
dite aratra vr̃a in gladios: et ligones vr̃os i
lanceas. Infirmꝰ dicat: quia ego fortis ſum.
Erũpite et venite omnes gẽtes de circuitu: et
cõgregamini. Ibi occũbere faciat dñs robu
ſtos tuos. Cõſurgãt et aſcẽdãt gẽtes i vallẽ
ioſaphat: quia ibi ſedebo vt iudicem oĩs gẽ
tes in circuitu. Mittite falces: quoniam maturauit
meſſis. Venite et deſcendite: quia plenũ ẽ tor
cular. Exuberãt torcularia: quia multiplicata ẽ
malicia eorum. Populi populi in valle conciſiõis
quia iuxta eſt dies dñi in valle conciſionis Sol
et luna obtenebrati ſũt: et ſtelle retraxerũt ſplẽ
dorẽ ſuum. Et dñs de ſyon rugiet: et de iheru
ſalem dabit vocem ſuam. Et mouebunt celi
et terra: et dñs ſpes populi ſui: et fortitudo fi
liorum iſrahel. Et ſcietis quia ego dñs deꝰ vr̃: ha
bitans i ſyon in mõte ſancto meo. Et erit ihe
ruſalem ſancta: et alieni nõ trãſibũt per eã am
plius. Et erit: in die illa ſtillabunt mõtes dul
cedinẽ et colles fluent lacte. Et per omnes ri
uos iuda ibunt aque: et fons de domo domini
egredietur: et irrigabit torrentem ſpinarum

Egiptus in deſolacionē erit: et ydumea in de/
ſertū perdicōis: ꝓ eo ꝙ inique egerint in fi
lios iuda et effuderint ſanguinem innocētē in
terra ſua. Et iudea ineternū habitabit: ⁊ ihe
ruſalem in generacōez et generacōz. Et mun
dabo ſanguinem eorum quez non mūdaueraȝ:
et dominus cōmorabitur in ſyon.

Explicit Iohel. Incipit amos propheta.

Verba amos qui
fuit in paſtorali/
bus thecue: q̄ vi
dit ſuper iſrl' i di
ebus ozie regis
iuda ⁊ in diebus
iherobоam filij io
as regis iſrl' an
te duos ānos ter
remot⁹. Et dixit
Domin⁹ de ſyon rugiet: et de iheruſalē dabit
vocem ſuam. Et luxerūt ſpecioſa paſtoꝝ: et
exſiccat⁹ eſt vertex. Carmeli. Hec dicit domi⁹
Sup tribꝫ ſceleribꝫ damaſci ⁊ ſup q̄tuor nō cō
uertam eū: eo ꝙ triturauerūt in plauſtris fer
reis galaad. Et mittā ignē in domū azahel et
deuorauit domos benadab. Et cōteram vectē
damaſci. et diſperdam habitatorē de cāpo ydo
li: et tenentē ſceptrum de domo voluptatꝭ: et
trāſferetur ꝑplus ſyrie cirenē dicit domin⁹. Hec
dicit dn̄s Sup tribꝫ ſceleribꝫ gaze et ſup qua
tuor nō ꝯuertā eū: eo ꝙ trāſtulerit captiuitatē
pfectam vt cōcluderet eā in ydumea. Et mit
tam ignē i murū gaze. et deuorabit edes ei⁹:
et diſperdā habitatorē de azoto ⁊ tenentē ſcep
trū de aſcalone: et cōuertam manū meā ſuper
accarō et peribūt reliq̄ philiſtinoꝝ. dicit dn̄s.
Hec dicit dn̄s. Sup tribꝫ ſceleribꝫ tyri et ſup
q̄tuor nō cōuertam eū: eo ꝙ cōcluſerit captiui/
tatem pfectam in ydumea: et nō ſūt recordati
federis fratrū. Et mittā ignem in muruȝ tyri:
et deuorabit edes ei⁹. Hec dic dn̄s. Sup tribꝫ
ſceleribꝫ edō et ſup quatuor nō cōuertā eū: eo
ꝙ pſecut⁹ ſit in gladio fratrem ſuū et viola/
uerit miſericordiā eius: ⁊ tenuerit vlt̄ furorem
ſuū. et indignacōez ſuā ſeruauerit vſqȝ i fineȝ
Mittam ignē in themā: et deuorauit edes boſ
re. Hec dicit dn̄s. Sup tribꝫ ſceleribꝫ filiorum
amon et ſup quatuor non ꝯuertam eum: eo ꝙ
diſſecuerit pregnantes galaad. et ad dilatādū
terminum ſuū. Et ſuccendā ignē in muro rab
bath et deuorabit edes ei⁹: in vlulatu die bel
li et in turbine in die commocōnis. Et ibit mel
chon in captiuitate: ipſe ⁊ principes eius ſimul
dicit dominus.

Capitulum ij.

Hec dicit domin⁹. Super tribꝫ ſce/
leribꝫ moab et ſuper quatuor non
cōuertā eum: eo ꝙ incenderit oſſa
regis ydumee vſqȝ ad cineres. Et
mittam ignem in moab et deuorabit edes ca
rioth: et morietur in ſonitu moab in clangore
tube: et diſperdam iudicē de medio ei⁹: et om/
nes principes eius interficiam cum eo dicit do/
minus. Hec dicit domin⁹. Sup tribꝫ ſceleribꝫ
iuda et ſup quatuor nō ꝯuertā eū: eo ꝙ abie/
cerit legē dn̄i: et mādata eius nō cuſtodierit.
Deceperūt eñ eos ydola ſua: p⁹ q̄ abierāt pa
tres eoꝝ. Et mittā ignē i iudaȝ: et deuorabit
edes in iheruſalē. Hec dicit dn̄s. Super tribus
ſceleribꝫ iſrl' et ſup quatuor nō conuertā eū: ꝓ
eo ꝙ vēdiderit ꝓ argēto iuſtum: et pauperem
pro calciamentꝭ. Qui conterunt ſuper puluerem
terre capita pauperū et viam humilium decli
nant: et filius ac pr̄ eius ierunt ad puellaȝ vt
violarent nomen ſanctum meū: et ſup veſtimē
tis pigneratꝭ accubuerunt iuxta omne altare:
et vinum damnatoꝝ bibebāt in domo dei ſui
Ego aūt exterminaui amorreuȝ a facie eoꝝ:
cuius altitudo cedrorum altitudo eius: et fortꝭ
ipſe quaſi querc⁹. Et contriui fructū ei⁹ deſup: ⁊
radices eius ſubter. Ego ſuȝ qui aſcēdere vos
feci de terra egipti: ⁊ eduxi vos in deſertū qua
draginta annis. vt poſſideretꝭ terram amorrei
et ſuſcitaui de filijs veſtris in ꝓphetas et de iu/
uenibꝫ v̄ris nazareos. Nunquid non ita ē filij
iſrl' dicit dn̄s. Et ꝓpinabitꝭ nazareis vinum:
et ꝓphetꝭ mādabitis dicētes: ne ꝓphetetꝭ. Ec
ce ego ſtridebo ſubter vos: ſicut ſtridet plau/
ſtrū onuſtum feno. Et peribit fuga a veloce:
et fortis non obtinebit virtutē ſuam: et robu/
ſtus nō ſaluabit animam ſuam. Et tenens ar
cum non ſtabit et velox pedibꝫ ſuis nō ſaluabi
tur: ⁊ aſcenſor equi non ſaluabit animā ſuaȝ:
et robuſtus corde inter fortes nudus fugiet in
die illa dicit domin⁹.

Capitulum. iij.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg